

Zaaknummer : 01042280
Ons Kenmerk : ODH837734
Datum : 18-07-2024

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 7 juli 2022 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag betreft de exploitatie van twee windturbines, bekend als 'Windproject Brielse Brug' en het niet kunnen uitsluiten van aanvaringslachtoffers onder vleermuizen en vogels in de exploitatiefase van deze windturbines. De ontheffing is aangevraagd namens Windproject Brielse Brug B.V. De twee windturbines worden gerealiseerd in de Nieuwe Ondernemingspolder aan weerszijden van de N57, ten oosten van Brielle.

Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.1, eerste lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk doden van 124 trekkende en/of lokaal voorkomende vogelsoorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn. Het betreft de volgende vogelsoorten:

Aalscholver	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Merel	<i>Turdus merula</i>
Beflijster	<i>Turdus torquatus</i>	Middelste zaagbek	<i>Mergus serrator</i>
Bergeend	<i>Tadorna tadorna</i>	Nachtegaal	<i>Luscinia megarhynchos</i>
Blauwborst	<i>Luscinia svecica</i>	Noordse kwikstaart	<i>Motacilla flava</i>
Blauwe reiger	<i>Ardea cinerea</i>	Noordse stern	<i>Sterna paradisaea</i>
Boerenzwaluw	<i>Hirundo rustica</i>	Oeverloper	<i>Actitis hypoleucos</i>
Bontbekplevier	<i>Charadrius hiaticula</i>	Oeverpieper	<i>Anthus petrosus</i>
Bonte strandloper	<i>Calidris alpina</i>	Oeverzwaluw	<i>Riparia riparia</i>
Bonte vliegenvanger	<i>Ficedula hypoleuca</i>	Paapje	<i>Saxicola rubetra</i>
Boomleeuwerik	<i>Lullula arborea</i>	Pijlstaart	<i>Anas acuta</i>
Boompieper	<i>Anthus trivialis</i>	Pimpelmees	<i>Cyanistes caeruleus</i>
Bosrietzanger	<i>Acrocephalus palustris</i>	Putter	<i>Carduelis carduelis</i>
Braamsluiper	<i>Sylvia curruca</i>	Regenwulp	<i>Numenius phaeopus</i>
Brandgans	<i>Branta leucopsis</i>	Rietgors	<i>Emberiza schoeniclus</i>
Bruine kiekendief	<i>Circus aeruginosus</i>	Rietzanger	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>
Drieteenstrandloper	<i>Calidris alba</i>	Ringmus	<i>Passer montanus</i>
Drieteenmeeuw	<i>Rissa tridactyla</i>	Roodborst	<i>Erithacus rubecula</i>
Dwergmeeuw	<i>Hydrocoloeus minutus</i>	Roodborsttapuit	<i>Saxicola rubicola</i>
Eidereend	<i>Somateria mollissima</i>	Roodkeelduiker	<i>Gavia stellata</i>
Fitis	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Rosse grutto	<i>Limosa lapponica</i>
Fuut	<i>Podiceps cristatus</i>	Rotgans	<i>Branta bernicla</i>
Gekraagde roodstaart	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Scholekster	<i>Haematopus ostralegus</i>
Gele kwikstaart	<i>Motacilla flava</i>	Sijs	<i>Carduelis spinus</i>
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	Slobeend	<i>Anas clypeata</i>
Goudhaan	<i>Regulus regulus</i>	Smient	<i>Anas penelope</i>
Goudplevier	<i>Pluvialis apricaria</i>	Sneeuwgors	<i>Plectrophenax nivalis</i>
Grasmus	<i>Sylvia communis</i>	Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>
Graspieper	<i>Anthus pratensis</i>	Spotvogel	<i>Hippolais icterina</i>
Grauwe gans	<i>Anser anser</i>	Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>
Grauwe vliegenvanger	<i>Muscicapa striata</i>	Sprinkhaanzanger	<i>Locustella naevia</i>

Groenling	<i>Carduelis chloris</i>	Steenloper	<i>Arenaria interpres</i>
Groenpootruiter	<i>Tringa nebularia</i>	Stormmeeuw	<i>Larus canus</i>
Grote barmsijs	<i>Acanthis flammea</i>	Tapuit	<i>Oenanthe oenanthe</i>
Grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>	Tjiftjaf	<i>Phylloscopus collybita</i>
Grote lijster	<i>Turdus viscivorus</i>	Toendrarietgans	<i>Anser serrirostris</i>
Grote mantelmeeuw	<i>Larus marinus</i>	Topper	<i>Aythya marila</i>
Grote zee-eend	<i>Melanitta fusca</i>	Torenvalk	<i>Falco tinnunculus</i>
Grutto	<i>Limosa limosa</i>	Tuinfluit	<i>Sylvia borin</i>
Heggemus	<i>Prunella modularis</i>	Tureluur	<i>Tringa totanus</i>
Houtduif	<i>Columba palumbus</i>	Veldleeuwerik	<i>Alauda arvensis</i>
Houtsnip	<i>Scolopax rusticola</i>	Vink	<i>Fringilla coelebs</i>
Huiszwaluw	<i>Delichon urbica</i>	Vuurgoudhaan	<i>Regulus ignicapilla</i>
Jan-van-gent	<i>Morus bassanus</i>	Waterhoen	<i>Gallinula chloropus</i>
Kanoet	<i>Calidris canutus</i>	Waterpieper	<i>Anthus spinoletta</i>
Kauw	<i>Coloeus monedula</i>	Waterral	<i>Rallus aquaticus</i>
Keep	<i>Fringilla montifringilla</i>	Watersnip	<i>Gallinago gallinago</i>
Kemphaan	<i>Calidris pugnax</i>	Wilde eend	<i>Anas platyrhynchos</i>
Kievit	<i>Vanellus vanellus</i>	Winterkoning	<i>Troglodytes troglodytes</i>
Kleine karekiet	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Wintertaling	<i>Anas crecca</i>
Kleine mantelmeeuw	<i>Larus fuscus</i>	Witgat	<i>Tringa ochropus</i>
Kleine rietgans	<i>Anser brachyrhynchus</i>	Witte kwikstaart	<i>Motacilla alba</i>
Kluut	<i>Recurvirostra avosetta</i>	Wulp	<i>Numenius arquata</i>
Kneu	<i>Carduelis cannabina</i>	Zanglijster	<i>Turdus philomelos</i>
Koekoek	<i>Cuculus canorus</i>	Zilvermeeuw	<i>Larus argentatus</i>
Kokmeeuw	<i>Larus ridibundus</i>	Zilverplevier	<i>Pluvialis squatarola</i>
Kolgans	<i>Anser albifrons</i>	Zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>
Koolmees	<i>Parus major</i>	Zwarte ruiter	<i>Tringa erythropus</i>
Koperwiek	<i>Turdus iliacus</i>	Zwarte stern	<i>Chlidonias niger</i>
Krakeend	<i>Mareca strepera</i>	Zwarte zee-eend	<i>Melanitta nigra</i>
Kramsvogel	<i>Turdus pilaris</i>	Zwartkop	<i>Sylvia atricapilla</i>
Kruisbek	<i>Loxia curvirostra</i>	Zwartkopmeeuw	<i>Larus michahellis</i>
Lepelaar	<i>Platalea leucorodia</i>		
Meerkoet	<i>Fulica atra</i>		

Tevens is ontheffing aangevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.5, eerste lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk doden van de volgende vier vleermuissoorten:

- Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*);
- Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 januari 2025 tot en met datum 31 december 2050.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Op grond van het overgangsrecht in de Aanvullingswet natuur Omgevingswet is de Wet natuurbescherming nog van toepassing op deze procedure.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan Windproject Brielse Brug B.V.;
- II. de in het vervolg van dit besluit opgenomen voorschriften te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en de aangeleverde gegevens van 30 april 2024 en De Nota van Antwoord onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf 1 januari 2025 tot en met datum 31 december 2055 (een periode van dertig jaar).

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Op de voorbereiding en bekendmaking van dit besluit is op grond van het overgangsrecht in afdeling 4.1 van de Invoeringswet Omgevingswet de coördinatie-regeling als bedoeld in artikel 3.30 van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing. Vanwege deze coördinatie-regeling geschiedt de kennisgeving van deze ontwerpbesluiting door de gemeente Voorne aan Zee. Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking verwijzen wij naar deze kennisgeving.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
  - a. de start van de eerste aanlegwerkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden;
  - b. het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
  - c. het beëindigen van de aanlegwerkzaamheden van de laatst te realiseren windturbine uiterlijk één week na het afronden daarvan te melden;
  - d. de inbedrijfstelling (ingebruikname) van de windturbines uiterlijk één maand van tevoren te melden;
  - e. de startdatum van het afbreken van de windturbines na exploitatiefase uiterlijk één week van tevoren te melden.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna' en het bijbehorende zaaknummer: 01042280.

- 2 De windturbines dienen te voldoen aan de volgende specificaties welke bij de effectbeoordeling, ten aanzien van beschermde soorten, zijn gebruikt:
  - Ashoogte: minimaal 130 meter, maximaal 160 meter;
  - Rotordiameter: minimaal 140 meter, maximaal 164 meter;
  - Tiphoogte: minimaal 215 meter, maximaal 230 meter;
  - Tiplaagte: minimaal 51, maximaal 90 meter.
- 3 De windturbines dienen binnen de projectlocatie op de locaties te worden geplaatst zoals die in de aanvraag is getoetst. Dit betreft de Rijksdriehoekscoördinaten (x- en y-coördinaten) opgenomen in de tabel hieronder. Binnen de projectlocatie mag hiervan eventueel worden afgeweken, mits vooraf duidelijk wordt aangetoond dat dit niet leidt tot andere effecten dan reeds op basis van onderhavige aanvraag is vastgesteld en na goedkeuring hiervan door Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (zie voorschrift 1).

Windturbine	X-coördinaat	Y-coördinaat
Windturbine 1 (WT01)	73.026	434.800
Windturbine 2 (WT02)	73.379	434.586

- 4 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen die zijn opgenomen in de 'Toelichting en activiteitenplan ontheffing beschermde soorten Wnb Windproject Brielse Brug' van 7 juli 2022. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en tijd en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
  - de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
  - aanduiding van de locatie van het projectgebied met exacte locaties van de windturbines;
  - de uit te voeren werkzaamheden;
  - de periode waarin de aanlegwerkzaamheden uitgevoerd worden;
  - de voorgestelde maatregelen;
  - het bijhouden van een logboek van de ecologische begeleiding.

Specifieke voorschriften

- 5 Tijdens het uitvoeren van werkzaamheden tijdens de schemering of in het donker, of wanneer opslagplaatsen 's avonds verlicht worden, dient lichtuitstraling naar de omgeving voorkomen te worden in de actieve periode van vleermuizen die loopt van 1 april tot en met 15 oktober.
- 6 De werkzaamheden dienen bij voorkeur plaats te vinden buiten het broedseizoen. Deze loopt grofweg van 15 maart tot en met 15 juli, dit ter beoordeling aan een ecologisch deskundige¹.
  - a. Wanneer dit niet (geheel) mogelijk blijkt dient voorafgaand een broedvogelcontrole gedaan door de ecologisch deskundige. Van deze controle dient verslag gedaan te worden in het ecologisch werkprotocol (voorschrift 2).
  - b. Indien er een broedgeval wordt aangetroffen, dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat het broedgeval is afgerond, of dienen er maatregelen getroffen te worden om verstoring van het broedgeval te voorkomen.
- 7 De werkzaamheden opgenomen in de voorschriften 4, 5 en 6 zien op de werkzaamheden die uitgevoerd worden in de aanleg- en afbreekfase van het windpark. Deze voorschriften zijn niet van toepassing op de exploitatiefase (operationele periode) van het windpark.
- 8 Ter reductie van het aantal vleermuisslachtoffers dient een stilstandsvoorziening te worden toegepast voor de gehele operationele periode van het windpark, waarbij de draaisnelheid van de rotoren van de windturbines dient te worden beperkt tot een draaisnelheid ≤ 1 ronde per minuut. Die stilstandsvoorziening dient te worden toegepast in de periode 15 juli tot en met 15 oktober tussen zonsondergang en zonsopkomst, indien er sprake is van de combinatie van elk van de volgende omstandigheden:
  - bij temperatuur van 10 graden Celsius of hoger;
  - bij droog weer (minder dan 1mm neerslag per uur);
  - bij een windsnelheid lager dan 6 m/s (op ashoogte).
- 9 In afwijking op het gestelde in voorschrift 8, is het toegestaan om in plaats van de omschreven stilstandsvoorziening een andere maatregel toe te passen, indien daarmee aantoonbaar betere of vergelijkbare resultaten kunnen worden behaald ten aanzien van het reduceren van mogelijke vleermuisslachtoffers. Hiervoor dient tijdig, vóór het in gebruik mogen nemen van deze maatregel, aan Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (zie voorschrift 1), een beschrijving en motivatie ter goedkeuring te worden overlegd.

---

¹ 1 Onder een deskundige wordt verstaan:

Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en/of (beschermde) soorten. Hij of zij heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit of vergelijkbaar met, een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie.

De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Hij of zij:

- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermde) soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
- kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan aanvragen opstellen of daarbij ondersteunen;
- kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk (inclusief vrijstellingen en gedragscodes);
- kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;
- zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam bij Nederlandse natuurorganisaties, (semi)overheidsinstanties en/of een ecologisch adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

- 10 Monitoring dient uitgevoerd te worden naar ‘grote vogels’ zoals beschreven in het Monitoringprotocol nieuwe windparken in Nederland², dat onderdeel uitmaakt van het NIEWHOL³. De monitoring vindt in ieder geval gedurende de eerste drie jaar van de exploitatie van het windpark plaats. Na deze drie jaar vindt een evaluatie plaats, waarin wordt bepaald of er aanleiding is om aanvullende mitigerende maatregelen te nemen en/of om langer te monitoren. De resultaten van de monitoring dienen elk jaar uiterlijk drie maanden na afronding van de laatste zoekronde van het monitoringsjaar gedeeld te worden. De rapportage dient in ieder geval de volgende onderdelen te bevatten:
- a een overzicht van de gevonden aantallen slachtoffers van de betrokken vogelsoorten, ook andere aanvaringsslachtoffers dan voorzien dienen in de rapportage te worden benoemd. Indien er vleermuizen tijdens de monitoring gevonden worden, dienen deze ook in de rapportage benoemd te worden;
  - b een extrapolatie van het aantal slachtoffers van deze soorten in verband met de vindkans;
  - c een vergelijking van deze aantallen met de voorziene aantallen slachtoffers;
  - d in elke vervolgrapportage dienen de bevindingen van de voorgaande jaren eveneens opgenomen te worden;
  - e na drie jaar monitoring dient een uitgebreide rapportage opgesteld te worden, waarin onder andere de gemiddelde sterfte over deze drie jaren wordt beschouwd in relatie tot de voorziene sterfte van de betrokken soorten;
  - f indien de gevonden aantallen slachtoffers niet overeenkomen met de voorziene aantal aanvaringsslachtoffers en/of er andere slachtoffersoorten zijn aangetroffen dan verwacht, dan dient dit in de rapportage beoordeeld te worden in het kader van de voorwaarden in deze ontheffing. Indien de monitoringsresultaten hiertoe aanleiding geven kunnen door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid aanvullende maatregelen worden opgelegd;
  - g wanneer uit de monitoring geconcludeerd wordt dat er geen negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten optreden en er geen andere grote, onverwachte schommelingen in sterfte van bepaalde soorten aan de orde is, dan is verdere monitoring of het nemen van aanvullende maatregelen na deze drie jaar niet noodzakelijk.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Deze ontheffing is slechts van toepassing op de aangevraagde 124 vogelsoorten, de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de rosse vleermuis en de laatvlieger in de exploitatiefase van het windpark. Als blijkt dat er onverhoopt sprake is van overtreding van andere verbodsbepalingen of effecten op andere beschermde soorten dan opgenomen in dit besluit, dan dient een aanvullende omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit te worden aangevraagd.
- Op alle van nature in het wild levende planten en dieren en hun leefgebied geldt de specifieke zorgplicht zoals opgenomen in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Gelet op deze specifieke zorgplicht dient inzicht verkregen te worden met betrekking tot de aanwezigheid van soorten op de locatie van de activiteit. Hierbij geldt dat objectief vastgesteld moet worden of soorten negatieve gevolgen ondervinden van de voorgenomen activiteit. Indien noodzakelijk moeten maatregelen getroffen worden om negatieve gevolgen zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden te voorkomen. Indien negatieve gevolgen redelijkerwijs niet te voorkomen zijn, dient de activiteit gestaakt te worden.
- In het kader van de specifieke zorgplicht dient rekening gehouden te worden met broedgevallen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

² [Monitoringsprotocol nieuwe windparken in Nederland](#)

³ [Monitoringsprotocol Wind op Land 2021](#)

- Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 7 juli 2022 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag betreft de exploitatie van twee windturbines, bekend onder 'Windproject Brielse Brug' en het niet kunnen uitsluiten van aanvaringssslachtoffers onder vleermuizen en vogels in de exploitatiefase van deze windturbines. De ontheffing is aangevraagd namens Windproject Brielse Brug B.V. De twee windturbines worden gerealiseerd in de Nieuwe Ondernemingspolder aan weerszijden van de N57, ten oosten van Brielle.

Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.1, eerste lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk doden van 124 trekkende en/of lokaal voorkomende vogelsoorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn. Het betreft de volgende vogelsoorten:

Aalscholver	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Merel	<i>Turdus merula</i>
Beflijster	<i>Turdus torquatus</i>	Middelste zaagbek	<i>Mergus serrator</i>
Bergeend	<i>Tadorna tadorna</i>	Nachtegaal	<i>Luscinia megarhynchos</i>
Blauwborst	<i>Luscinia svecica</i>	Noordse kwikstaart	<i>Motacilla flava</i>
Blauwe reiger	<i>Ardea cinerea</i>	Noordse stern	<i>Sterna paradisaea</i>
Boerenzwaluw	<i>Hirundo rustica</i>	Oeverloper	<i>Actitis hypoleucos</i>
Bontbekplevier	<i>Charadrius hiaticula</i>	Oeverpieper	<i>Anthus petrosus</i>
Bonte strandloper	<i>Calidris alpina</i>	Oeverzwaluw	<i>Riparia riparia</i>
Bonte vliegenvanger	<i>Ficedula hypoleuca</i>	Paapje	<i>Saxicola rubetra</i>
Boomleeuwerik	<i>Lullula arborea</i>	Pijlstaart	<i>Anas acuta</i>
Boompieper	<i>Anthus trivialis</i>	Pimpelmees	<i>Cyanistes caeruleus</i>
Bosrietzanger	<i>Acrocephalus palustris</i>	Putter	<i>Carduelis carduelis</i>
Braamsluiper	<i>Sylvia curruca</i>	Regenwulp	<i>Numenius phaeopus</i>
Brandgans	<i>Branta leucopsis</i>	Rietgors	<i>Emberiza schoeniclus</i>
Bruine kiekendief	<i>Circus aeruginosus</i>	Rietzanger	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>
Drieteenstrandloper	<i>Calidris alba</i>	Ringmus	<i>Passer montanus</i>
Drieteenmeeuw	<i>Rissa tridactyla</i>	Roodborst	<i>Erithacus rubecula</i>
Dwergmeeuw	<i>Hydrocoloeus minutus</i>	Roodborsttapuit	<i>Saxicola rubicola</i>
Eidereend	<i>Somateria mollissima</i>	Roodkeelduiker	<i>Gavia stellata</i>
Fitis	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Rosse grutto	<i>Limosa lapponica</i>
Fuut	<i>Podiceps cristatus</i>	Rotgans	<i>Branta bernicla</i>
Gekraagde roodstaart	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Scholekster	<i>Haematopus ostralegus</i>
Gele kwikstaart	<i>Motacilla flava</i>	Sijs	<i>Carduelis spinus</i>
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	Slobeend	<i>Anas clypeata</i>
Goudhaan	<i>Regulus regulus</i>	Smient	<i>Anas penelope</i>
Goudplevier	<i>Pluvialis apricaria</i>	Sneeuwgorst	<i>Plectrophenax nivalis</i>
Grasmus	<i>Sylvia communis</i>	Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>
Graspieper	<i>Anthus pratensis</i>	Spotvogel	<i>Hippolais icterina</i>
Grauwe gans	<i>Anser anser</i>	Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>
Grauwe vliegenvanger	<i>Muscicapa striata</i>	Sprinkhaanzanger	<i>Locustella naevia</i>
Groenling	<i>Carduelis chloris</i>	Steenloper	<i>Arenaria interpres</i>
Groenpootruiter	<i>Tringa nebularia</i>	Stormmeeuw	<i>Larus canus</i>
Grote barmsijs	<i>Acanthis flammea</i>	Tapuit	<i>Oenanthe oenanthe</i>
Grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>	Tjiftjaf	<i>Phylloscopus collybita</i>
Grote lijster	<i>Turdus viscivorus</i>	Toendrarietgans	<i>Anser serrirostris</i>

Grote mantelmeeuw	<i>Larus marinus</i>	Topper	<i>Aythya marila</i>
Grote zee-eend	<i>Melanitta fusca</i>	Torenvalk	<i>Falco tinnunculus</i>
Grutto	<i>Limosa limosa</i>	Tuinfluitier	<i>Sylvia borin</i>
Heggemus	<i>Prunella modularis</i>	Tureluur	<i>Tringa totanus</i>
Houtduif	<i>Columba palumbus</i>	Veldleeuwerik	<i>Alauda arvensis</i>
Houtsnip	<i>Scolopax rusticola</i>	Vink	<i>Fringilla coelebs</i>
Huiszwaluw	<i>Delichon urbica</i>	Vuurgoudhaan	<i>Regulus ignicapilla</i>
Jan-van-gent	<i>Morus bassanus</i>	Waterhoen	<i>Gallinula chloropus</i>
Kanoet	<i>Calidris canutus</i>	Waterpieper	<i>Anthus spinoletta</i>
Kauw	<i>Coloeus monedula</i>	Waterral	<i>Rallus aquaticus</i>
Keep	<i>Fringilla montifringilla</i>	Watersnip	<i>Gallinago gallinago</i>
Kemphaan	<i>Calidris pugnax</i>	Wilde eend	<i>Anas platyrhynchos</i>
Kievit	<i>Vanellus vanellus</i>	Winterkoning	<i>Troglodytes troglodytes</i>
Kleine karekiet	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Wintertaling	<i>Anas crecca</i>
Kleine mantelmeeuw	<i>Larus fuscus</i>	Witgat	<i>Tringa ochropus</i>
Kleine rietgans	<i>Anser brachyrhynchus</i>	Witte kwikstaart	<i>Motacilla alba</i>
Kluut	<i>Recurvirostra avosetta</i>	Wulp	<i>Numenius arquata</i>
Kneu	<i>Carduelis cannabina</i>	Zanglijster	<i>Turdus philomelos</i>
Koekoek	<i>Cuculus canorus</i>	Zilvermeeuw	<i>Larus argentatus</i>
Kokmeeuw	<i>Larus ridibundus</i>	Zilverplevier	<i>Pluvialis squatarola</i>
Kolgans	<i>Anser albifrons</i>	Zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>
Koolmees	<i>Parus major</i>	Zwarte ruiter	<i>Tringa erythropus</i>
Koperwiek	<i>Turdus iliacus</i>	Zwarte stern	<i>Chlidonias niger</i>
Krakeend	<i>Mareca strepera</i>	Zwarte zee-eend	<i>Melanitta nigra</i>
Kramsvogel	<i>Turdus pilaris</i>	Zwartkop	<i>Sylvia atricapilla</i>
Kruisbek	<i>Loxia curvirostra</i>	Zwartkopmeeuw	<i>Larus michahellis</i>
Lepelaar	<i>Platalea leucorodia</i>		
Meerkoet	<i>Fulica atra</i>		

Tevens is ontheffing aangevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.5, eerste lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk doden van de volgende vier vleermuissoorten:

- Ruije dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*);
- Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 januari 2025 tot en met datum 31 december 2050.

Bij de aanvraag behoren de volgende stukken:

- Toelichting en activiteitenplan ontheffing beschermde soorten Wnb Windproject Brielse Brug, Pondera, Projectnummer: 720135 V1.0, 7 juli 2022 (hierna: Toelichting);
- Natuurtoets windturbines Brielle, Bureau Waardenburg, rapportnummer 22-105, 30 juni 2022 (hierna: Natuurtoets).

Op 30 april 2024 hebben wij de volgende memo ontvangen:

Milieugevolgen wijzigingen tiphoogte windturbines Brielse Brug, Pondera, projectnummer: 720135, 22 november 2023 (ODH1101501).

Procedure

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Op grond van het overgangsrecht in de Aanvullingswet natuur Omgevingswet is de Wnb nog van toepassing op deze procedure. Op de voorbereiding en bekendmaking van dit besluit is op grond van het overgangsrecht in afdeling 4.1 van de Invoeringswet Omgevingswet de coördinatieregeling als bedoeld in artikel 3.30 van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing. Op grond van artikel 3.31, eerste en derde lid, van de Wro, is op de voorbereiding van dit besluit de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Gelet op artikel 3.30, tweede lid, van de Wro betreft dit de uitgebreide procedure zoals beschreven in paragraaf 3.3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. De publicatie wordt verzorgd door de gemeente Voorne aan Zee.

Bevoegd gezag

De activiteiten worden verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij daarom het bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Zienswijzen

De ontwerpbeschikking heeft ter inzage gelegen van vrijdag 19 januari 2024 tot en met donderdag 29 februari 2024. Er zijn 85 zienswijzen ontvangen, deels pro forma, waarvan er 77 ontvankelijk verklaard zijn. Van deze zienswijzen hadden er zeventien betrekking op de ontwerpbeschikking Wnb. De reactie op de zienswijzen is gezamenlijk behandeld in de Nota van Antwoord. Daarin zijn ook de specifieke onderdelen geadresseerd welke betrekking (kunnen) hebben op de ontwerp-ontheffing Wnb. De Nota van Antwoord wordt door de gemeente Voorne aan Zee ter inzage gelegd tezamen de definitieve besluiten en maakt onderdeel uit van dit besluit.

Reactie op ingebrachte zienswijzen en aanpassingen ten opzichte van de ontwerpbeschikking

De ingediende zienswijzen leiden niet tot aanpassing van de ontwerpbeschikking. Enkele zienswijzen wijzen erop dat er in de omgeving soorten voorkomen, waarvoor geen ontheffing is aangevraagd. Naar geldend recht volgt een ontheffing(verleningsprocedure) echter de (ontheffing)aanvraag in de soortselectie. De methode die gebruikt is om tot een selectie van soorten te komen die kans hebben om aanvaringslachtoffer te worden van het windpark is uiteengezet in Bijlage III Onderbouwing Wnb-ontheffing vogels van de Natuurtoets. Daarmee is aannemelijk gemaakt (door de aanvrager) waarom voor die soorten ontheffing is aangevraagd. Het is voor risico van de aanvrager wanneer te zijner tijd zou blijken dat een activiteit alsnog een overtreding (in de zin van de Wnb) oplevert ten aanzien van niet aangevraagde soorten. De zienswijzen maken niet nu al aannemelijk dat van zo een overtreding sprake zal zijn, maar mocht daar te zijner tijd aanleiding voor zijn dan kan er door de toezichthouder (al dan niet naar aanleiding van een handhavingsverzoek) handhavend worden opgetreden. Ook wat dit betreft leiden deze zienswijzen niet tot aanpassing van de ontwerpbeschikking.

We achten het in heroverweging noodzakelijk en redelijk om een monitoringsverplichting op te leggen. Zo kan zowel de nauwkeurigheid van de (met de Natuurtoets) overgelegde slachtofferberekeningen bewaakt worden, als de effectiviteit van de mitigerende maatregelen (de stilstandvoorziening) bewaakt worden. Ook maakt monitoring het mogelijk om zo spoedig mogelijk passende maatregelen te treffen indien de monitoringresultaten daartoe aanleiding geven. Het uitvoeren van monitoring komt daarnaast overeen met de bouwstenen voor het akkoord natuurinclusieve energietransitie wind en hoogspanning op land (NIEWHOL). In de voorschriften is monitoring opgenomen en onder voorgestelde maatregelen in het vervolg van dit besluit wordt hier verder op ingegaan.

De aanvrager heeft na de publicatie van de ontwerpbeschikking aangegeven dat de eerder opgegeven bandbreedte van de afmetingen voor de windturbines zijn veranderd.

Eigenschap	Definitieve beschikking		Ontwerpbeschikking	
	Minimaal (m)	Maximaal (m)	Minimaal (m)	Maximaal (m)
Ashoogte	130	160	149	167
Rotordiameter (1/2 rotordiameter)	140 (70)	164 (82)	149 (74,5)	164 (82)
Tiphoogte	215	230	230	249
Tiplaagte	51	90	74,5	85

De aanvrager heeft laten toetsen of deze wijziging in bandbreedte leidt tot andere conclusies ten aanzien van de eerder ingeschatte aantallen aanvaringslactoffers en zoals door ons inhoudelijk beoordeeld in de ontwerpbeschikking. Dit is niet het geval, zie ook de Memo van 2 november 2023. Voorschrift 2 en de tabel met de afmetingen onder 'Aanvraag' zijn naar aanleiding hiervan aangepast. In dit besluit zijn tevens enkele tekstuele aanpassingen gedaan.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.1, 3.3, 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De 124 vogelsoorten waarvoor ontheffing is aangevraagd betreffen van nature in Nederland in het wild levende vogelsoorten welke zijn beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn. Op grond van artikel 3.1, eerste lid, van de Wnb is het verboden om genoemde soorten opzettelijk te doden.

Op grond van artikel 3.3, vierde lid, van de Wnb wordt ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

De vier vleermuissoorten waarop voorliggende ontheffing ziet, betreffen van nature in Nederland in het wild levende soorten genoemd in Bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn. De ruige dwergvleermuis, de laatvlieger en de rosse vleermuis zijn tevens opgenomen in Bijlage II van het Verdrag van Bern. Op grond van artikel 3.5, eerste lid, van de Wnb is het verboden om deze vleermuissoorten opzettelijk te doden.

Op grond van artikel 3.8, vijfde lid van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat een van de belangen genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder b, van de Wnb aan de orde is en;
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

Het project betreft de realisatie en exploitatie van twee windturbines in de gemeente Brielle en staat bekend als 'Windpark Brielse Brug'. Het nieuwe windpark is gesitueerd in de Nieuwe Ondernemingspolder ten oosten van de Brielle. Er worden twee turbines gebouwd aan weerszijden van de N57 ten oosten van Brielle. Zie onderstaande tabel voor de Rijksdriehoekscoördinaten (X-Y coördinaten), de kadastrale gegevens en de Toelichting voor de ligging van het projectgebied op kaart.

	X-coördinaat	Y-coördinaat	Kadastrale gemeente	Sectie	Nummer
Windturbine 1	73.026	434.800	Brielle	F	104
Windturbine 2	73.379	434.586	Brielle	F	1137

De activiteit heeft betrekking op de volgende werkzaamheden:

- I. de bouw/aanleg van de windturbine inclusief bijbehorende voorzieningen;
- II. de exploitatie van de windturbine;
- III. het verwijderen van de windturbine aan het einde van zijn levensduur.

De exacte afmetingen van de te realiseren turbines zijn nog niet bekend. Voor de afmetingen is daarom een bandbreedte aangevraagd, opgenomen in de volgende tabel:

	Minimaal (m)	Maximaal (m)
Rotordiameter	140	164
Ashoogte t.o.v. maaiveld	130	160
Tiphoogte	215	230
Tiplaagte	51	90

De ontheffing wordt aangevraagd ten behoeve van het opwekken van elektriciteit uit wind door middel van windturbines, concreet de exploitatie van de windturbine. De realisatie van de windturbines zal een periode van circa drie tot zes maanden beslaan. De voorbereidingen voor de bouw van de windturbines zullen naar verwachting starten eind 2023. De daadwerkelijke bouw van de windturbines vindt naar verwachting plaats in 2024 en de installatie wordt naar verwachting in bedrijf genomen in 2025. Er wordt van uitgegaan dat de windturbines een technische levensduur van 25 jaar hebben. Deze levensduur is te verlengen door het strategisch vervangen van relevante delen van de turbine, of en wanneer dit opportuun is, is op dit moment niet aan te geven. Gezien het voorgaande wordt de ontheffing voor een periode vanaf het moment van verlenen van de ontheffing tot minimaal 25 jaar na inbedrijfstelling van de windturbines gevraagd. Vanwege het feit dat de turbines mogelijk langer dan genoemde 25 jaar in gebruik kunnen blijven wordt een ontheffingsperiode van dertig jaar aangehouden vanaf het moment van verlening.

Overtreding verbodsbepalingen

Bouwfase

In de aanvraag is aangegeven dat overtredingen van Wnb-verbodsbepalingen alleen verwacht worden tijdens de exploitatiefase van de windturbines; door het treffen van maatregelen zouden overtreding van de Wnb tijdens de aanlegfase worden voorkomen. Wij achten echter aanscherping nodig van deze voorgestelde maatregelen voor de

aanlegfase ter borging dat overtredingen inderdaad niet kunnen plaatsvinden. Onze overwegingen voor deze aanscherping zijn opgenomen onder het kopje 'Voorgestelde maatregelen' hierna. Met de aangescherpte werkwijze wordt overtreding tijdens de aanlegfase voorkomen, dit is geborgd in de voorschriften.

Exploitatiefase

In de exploitatiefase van de windturbines geldt dat er slachtoffers onder vogels en vleermuizen kunnen vallen als gevolg van een aanvaring met een draaiend rotorblad dan wel als gevolg van de aanwezigheid in de directe nabijheid van een draaiend rotorblad (voor vleermuizen: barotrauma). Hoewel een windturbine het opwekken van duurzame energie als doelstelling heeft en niet het doden van dieren, valt het voorzienbaar doden van beschermde vogel- en vleermuissoorten niet uit te sluiten. Dat kwalificeert als een vorm van 'voorwaardelijk opzet', in de zin van artikel 3.1, eerste lid, respectievelijk artikel 3.5, eerste lid, van de Wnb. Om inzichtelijk te maken welke vogel- en vleermuissoorten mogelijk slachtoffer kunnen worden is inzicht nodig in het (lokaal) voorkomen, de talrijkheid, de vliegbewegingen en het vlieggedrag (aanvaringsrisico) van de diverse vogel- en vleermuissoorten. Daarnaast zijn de locatie en de afmetingen van de windturbines gebruikt in de effectbeoordeling. Voor de effectbepaling is uitgegaan van het volgende scenario; namelijk een minimale ashoogte van 149 meter en een maximale rotordiameter van 164 meter. In de Natuurtoets zijn het aantal aanvaringslachtoffers onder vleermuizen en vogels en de specifieke soorten waaronder slachtoffers verwacht worden uitgebreid onderzocht en voldoende inzichtelijk gemaakt. In haar reactie op de ontwerpbesluiting heeft aanvrager nieuwe bandbreedtes voor de turbines doorgegeven. Hiervoor heeft aanvrager laten onderzoeken of deze wijzigingen invloed hebben op de eerder getrokken conclusies opgenomen in de Natuurtoets en een aanvullende memo ingediend. Uit een deskundigenoordeel en check met het Flux-Collision Model door het ecologisch adviesbureau volgt dat de gewijzigde tiplaagte niet leidt tot een toename van het aantal aanvaringslachtoffers en wijziging van de soortensamenstelling van de aanvaringslachtoffers. Het onderzoek is hiermee voldoende representatief ook met inachtneming van deze nieuwe bandbreedtes. Uit de Natuurtoets volgt, dat voor genoemde 124 vogelsoorten niet kan worden uitgesloten dat sprake zal zijn van een mogelijk aanvaringsrisico ten gevolge van de exploitatie van de windturbines. Hetzelfde geldt voor de genoemde vier vleermuissoorten.

Afbreekfase

In de aanvraag is opgenomen, dat de windturbines na de exploitatiefase zullen worden verwijderd van de locatie. Er zijn echter geen maatregelen voorgesteld voor de afbreekfase. Gelet op overeenkomende aard van de werkzaamheden achten wij het redelijk de voorschriften die van toepassing zijn tijdens de aanlegfase tevens van toepassing te laten zijn op de afbreekfase van het windpark.

Voorgestelde maatregelen

Met betrekking tot de soorten waarvoor ontheffing is gevraagd, zijn in de Toelichting een aantal maatregelen voorgesteld. Wij achten deze in grote lijnen voldoende, op een aantal punten achten wij aanscherping nodig, waaronder de maatregelen ter voorkoming van overtredingen tijdens de aanleg- en afbreekfase en specificering van de stilstandvoorziening.

Aanlegfase

Tijdens de aanlegfase dienen de voorgestelde maatregelen, opgenomen in de Toelichting en zoals hieronder weergegeven, uitgevoerd te worden. Deze maatregelen zijn op enkele punten aangescherpt, de aanscherpingen zijn hieronder vermeld en in de voorschriften opgenomen.

- wanneer er tijdens schemer of donker gewerkt wordt of wanneer opslagplaatsen 's-avonds verlicht worden, wordt lichtuitstraling naar de omgeving voorkomen om verstoring op vleermuizen en vogels te voorkomen;
- om verstoring van broedende vogels in en om het projectgebied te voorkomen wordt buiten het broedseizoen (grofweg 15 maart tot en met 15 juli) gewerkt. Indien dit niet mogelijk blijkt wordt voorafgaand een broedvogelcontrole gedaan. In de voorschriften is opgenomen dat indien er een

broedgeval wordt aangetroffen, de werkzaamheden uitgesteld dienen te worden totdat het broedgeval is afgerond, of dienen er maatregelen getroffen te worden om verstoring van het broedgeval te voorkomen.

Exploitatiefase

Om het aantal aanvaringslachtoffers onder vleermuizen te reduceren, wordt een stilstandvoorziening toegepast. De stilstandvoorziening dient te worden toegepast in de periode van 15 juli tot en met 15 oktober tussen zonsondergang en zonsopkomst indien er sprake is van een combinatie van elk van de volgende omstandigheden:

- bij temperatuur van 10 graden Celsius of hoger;
- bij droog weer (minder dan 1mm neerslag per uur);
- bij windsnelheid lager dan 6 m/s (op ashoogte).

De inzet van deze maatregel achten wij afdoende en hebben wij geborgd in de voorschriften. Omdat de technologische ontwikkelingen op het gebied van onder meer vleermuisdetectiesystemen verdergaan, zijn er wellicht in de nabije toekomst betere maatregelen beschikbaar waarmee betere resultaten kunnen worden bereikt om vleermuislachtoffers te voorkomen of te beperken. Om die reden hebben wij in voorschrift 8 opgenomen, dat een alternatieve maatregel toegepast mag worden na goedkeuring daarvan door Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid en is een wijzigingsbesluit niet nodig om dergelijke betere maatregelen in te kunnen zetten.

We achten het noodzakelijk en redelijk om monitoring op te leggen. Zo kunnen zowel de nauwkeurigheid van de (met de Natuurtoets) overlegde slachtofferberekeningen bewaakt worden als de effectiviteit van de mitigerende maatregelen (de stilstandvoorziening). Ook maakt monitoring het mogelijk om zo spoedig mogelijk passende maatregelen te treffen indien de monitoringresultaten daartoe aanleiding geven.

Ondanks het feit dat er onder trekvogels meer slachtoffers zijn verwacht, dient de monitoring plaats te vinden naar broedvogels, omdat hiermee zowel voor lokale vogelsoorten gemonitord kan worden. Daarnaast zijn de lokale populaties kwetsbaarder dan de trekvogelpopulaties omdat dat erg grote populaties betreffen. De monitoring dient uitgevoerd te worden naar 'grote vogels' zoals beschreven in het Monitoringprotocol nieuwe windparken in Nederland⁴, dat onderdeel uitmaakt van het NIEWHOL⁵. De monitoring vindt in ieder geval gedurende de eerste drie jaar van de exploitatie van het windpark plaats. Na deze drie jaar vindt een evaluatie plaats en wordt beoordeeld of er aanleiding is om aanvullende mitigerende maatregelen te nemen en/of om langer te monitoren. De resultaten van de monitoring dienen elk jaar uiterlijk drie maanden na afronding van de laatste zoekronde van de jaarlijkse monitoring gedeeld te worden. De rapportage dient in ieder geval de volgende onderdelen te bevatten:

- een overzicht van de gevonden aantallen slachtoffers van de betrokken vogelsoorten, ook andere aanvaringslachtoffers dan voorzien dienen in de rapportage te worden benoemd. Indien er vleermuizen tijdens de monitoring gevonden worden, dienen deze ook in de rapportage benoemd te worden;
- een extrapolatie van het aantal slachtoffers van deze soorten; en
- een vergelijking van deze aantallen met de voorziene aantallen slachtoffers;
- in elke vervolgrapportage dienen de bevindingen van de voorgaande jaren eveneens opgenomen te worden;
- indien de gevonden aantallen slachtoffers niet overeenkomen met de voorziene aantal aanvaringslachtoffers en/of er andere slachtoffersoorten zijn aangetroffen dan verwacht, dan dient dit in de rapportage beoordeeld te worden in het kader van de voorwaarden in deze ontheffing. Indien de monitoringsresultaten hiertoe aanleiding geven kan door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid aanvullende maatregelen worden opgelegd;

---

⁴ [Monitoringsprotocol nieuwe windparken in Nederland](#)

⁵ [Monitoringsprotocol Wind op Land 2021](#)

- wanneer er geen negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten zijn en zijn er geen andere grote, onverwachte schommelingen in sterfte van bepaalde soorten, dan is het niet verdere te monitoring of het nemen van maatregelen niet noodzakelijk;
- na drie jaar monitoring dient een uitgebreide rapportage opgesteld te worden, waarin onder andere de gemiddelde sterfte over deze drie jaren wordt beschouwd in relatie tot de voorziene sterfte van de betrokken soorten.

Dit hebben we opgenomen in de voorschriften.

Afbreekfase

Zoals hierboven al genoemd achten wij het ter voorkoming van overtredingen nodig en redelijk de voorschriften die van toepassing zijn op de aanlegfase tevens van toepassing te laten zijn op de afbreekfase van het windpark.

Beoordeling staat van instandhouding

Aanlegfase en afbreekfase

Door het treffen van maatregelen wordt overtreding van de Wnb tijdens de aanleg- en de afbreekfase voorkomen. Aanscherping van deze voorgestelde maatregelen voor de aanlegfase achten wij noodzakelijk ter borging dat overtredingen inderdaad niet kunnen plaatsvinden. Onze overwegingen voor deze aanscherping zijn opgenomen onder het kopje 'Maatregelen'. Met de aangescherpte werkwijze wordt overtreding tijdens de aanleg- en de afbreekfase voorkomen, dit is geborgd in de voorschriften.

Exploitatiefase vogels

Om het jaarlijks te verwachte aantal aanvaringslachtoffers in te kunnen schatten onder vogels, is het voorkomen van vogelsoorten en de functie die het projectgebied voor de betreffende soorten heeft, bepaald. Hiertoe heeft in de winter van 2021 en 2022 radaronderzoek plaatsgevonden, met als doel het in kaart brengen van vliegbewegingen van vogels in en nabij het projectgebied. Hierbij lag de nadruk op vliegbewegingen van vogels rond de avondschemering, het tijdstip dat zij zich verplaatsen tussen foerageergebieden en slaapplekken (de slaaptrek). Daarnaast hebben er zes onderzoekrondes in de periode van 20 april t/m 6 juli 2021 plaatsgevonden naar vliegbewegingen van kolonie broedende kustvogelsoorten. Hierbij lag de focus op vliegbewegingen van de aalscholver, lepelaar, kleine mantelmeeuw en zilverbmeeuw. Naast deze vier doelsoorten zijn ook vliegbewegingen van andere kolonievogels over het projectgebied in kaart gebracht. De data van de onderzoeken is aangevuld met gegevens uit relevante onderzoeken en data afkomstig van de Nationale Database Flora en Fauna (NDFP).

Voor de bepaling van het totaal aantal aanvaringslachtoffers is gebruik gemaakt van bestaande kennis over slachtofferaantallen bij windparken in Nederland, België, Duitsland en andere (West-)Europese landen. Met deze kennis, gecombineerd met kennis van de vliegactiviteit van vogelsoorten in het projectgebied, is op basis van deskundigenoordeel het toekomstige aantal vogelslachtoffers voor de twee windturbines overtuigend gemotiveerd. Het rotoroppervlak (van elk) van beide windturbines is anderhalf tot tweemaal groter dan de meeste windturbines in Nederland en België. Over dit formaat rotoroppervlak zijn minder resultaten beschikbaar in het kader van slachtofferonderzoek. Een duidelijk verband tussen het aanvaringsrisico en turbinekarakteristieken ontbreekt tot op heden. Het aantal slachtoffers wordt vooral bepaald door factoren in de omgeving van de windturbine. Bij de nu geplande windturbines is sprake van een relatief hoge ashoogte onder de rotorbladen, namelijk minimaal 67 meter. Daardoor zal een aanzienlijk deel van lokale vliegbewegingen onder het rotorvlak plaatsvinden en dus buiten de 'risicozone'. Daarnaast is de ruimte tussen deze turbines groot, minimaal 420 meter, waardoor vogels de ruimte hebben om tussen de turbines door te vliegen. Het jaarlijkse aantal te verwachten vogelslachtoffers is berekend op maximaal 20 aanvaringslachtoffers per jaar voor de twee turbines (verdeeld over de genoemde 124 vogelsoorten).

Om het aantal soortspecifieke slachtoffers onder vogels te bepalen zijn de hiervoor benoemde gegevens gecombineerd met de soortspecifieke gevoeligheid voor aanvaringen met windturbines en de kennis over de

afmetingen van het windpark. Voor sommige soort(groep)en is uit onderzoek bij bestaande windparken een aanvaringskans beschikbaar. Voor deze soorten kan het aantal aanvaringslachtoffers berekend worden met behulp van het Flux-Collision Model (Kleyheeg-Hartman *et al.* 2018). Voorbeelden van soortgroepen waarvoor dit geldt zijn aalscholver, reigerachtigen en roofvogels. Voor soorten uit deze soortgroepen is een inschatting gemaakt van het aantal aanvaringslachtoffers op basis van informatie over het aantal vliegbewegingen over het plangebied, het vlieggedrag en aantallen slachtoffers gevonden in slachtofferonderzoeken in Europa.

Ter beoordeling van het effect van het aantal aanvaringslachtoffers op de staat van instandhouding (hierna: Svl) van de populatie van iedere soort, is 1% van de gemiddelde jaarlijkse natuurlijke sterfte van de populatie als toetsingscriterium toegepast: de zogenaamde “1%-mortaliteitsnorm” of het “ORNIS-criterium”. Dit criterium is zowel door het Hof van Justitie als de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) geaccepteerd als indicatie voor de eventuele gevolgen voor de staat van instandhouding, waarbij geldt dat de Svl in beginsel niet in het geding komt indien de mortaliteit als gevolg van het project kleiner is dan 1% van de jaarlijkse natuurlijke sterfte van de soort en dat een nadere beoordeling vereist is zodra de 1% grens gepasseerd wordt (vgl. ABRvS 7 oktober 2020 (Windpark Den Tol), ECLI:NL:RVS:2020:2384, r.o. 9.1, zoals herhaald in ABRvS 14 juni 2023, ECLI:NL:RVS:2023:2323, r.o. 14).

Het effect van de verwachte sterfte van lokaal verblijvende soorten, is getoetst aan de relevante populaties van de soort, zie onderstaande tabel 1. Hierbij is tevens onderscheid gemaakt in broedvogels en niet-broedvogels.

Tabel 1. Voorziene sterfte onder lokale vogels (maximaal aantal exemplaren per jaar) in de gebruiksfase van de twee windturbines bij Brielle.

	Broedvogel (Br)/ Niet broedvogel (NBr)	Sterfte bij twee windturbine s per jaar	Populatie- grootte	Adult e sterft e	Jaarlijkse natuurlijk e sterfte	1% mortaliteits- norm
Aalscholver	Br	<1	33.000	0,12	3.960	40
Grauwe Gans	Br	<1	265.000	0,09	23.850	239
Grauwe Gans	NBr	<1	545.000	0,17	92.650	927
Kolgans	NBr	<1	925.000	0,276	255.300	2.553
Brandgans	NBr	<1	800.000	0,09	72.000	720
Krakeend	Br	<1	58.000	0,28	16.240	162
Wilde eend	Br	<1	460.000	0,373	171.580	1.716
Kievit	NBr	<1	290.000	0,295	85.550	856
Scholekster	Br	<1	67.000	0,12	8.040	80
Zilvermeeuw	Br	2 of 1	27.209*	0,12	3.265	33
Zilvermeeuw	NBr	<1	115.000	0,12	13.800	138
Kleine Mantelmeeuw	Br	1 of <1	78.043*	0,087	6.790	68
Grote Mantelmeeuw	NBr	<1	5.950	0,07	417	4
Stormmeeuw	Br	<1	5.600	0,14	784	8
Stormmeeuw	NBr	<1	390.000	0,14	54.600	546
Kokmeeuw	Br	<1	208.000	0,1	20.800	208
Kokmeeuw	NBr	<1	400.000	0,1	40.000	400

Het effect van de verwachte sterfte door het initiatief op de Svl van vogelsoorten die voornamelijk tijdens de seizoenstrek slachtoffer zullen worden, is getoetst aan de flyway-populatie van deze soorten. Voor een overzicht van het aantal slachtoffers van de trekvogels, zie Bijlage III van de Natuurtoets.

Als uitgangspunt voor de berekeningen aan vogelsterfte en de Svl is verder uitgegaan van worstcasescenario's. voor het bepalen van de jaarlijkse sterftcijfers is uitgegaan van volwassen vogels, aangezien dit cijfer lager ligt dan de sterfte van onvolwassen vogels. Dit maakt dat de berekende sterfte als gevolg van aanvaringen met de geplande windturbines procentueel gezien zwaarder meetelt.

Voor soorten waarvan de natuurlijke sterfte niet bekend is, is gewerkt met de natuurlijke sterfte van een nauw verwante soort.

De flyway-populaties van trekkende vogelsoorten en de daaraan gekoppelde 1% van de jaarlijkse natuurlijke sterfte zijn omvangrijk (vele tienduizenden tot meer dan een miljoen individuen per jaar). Hetzelfde geldt voor een groot aantal lokaal verblijvende soorten, behalve voor de kleine mantelmeeuw en de zilvermeeuw, die hieronder nader worden besproken. Dat maakt dat de mogelijke worstcase slachtofferaantallen ten gevolge van de exploitatie van de twee nieuwe windturbines van Windpark Brielse Brug voor 122 van de 124 aangevraagde vogelsoorten vele malen lager zijn dan de 1%-mortaliteitsnorm. Uit bovenstaande kan worden geconcludeerd, dat de voorziene sterfte door aanvaringen met de turbines van Brielse Brug niet leidt tot wezenlijke additionele sterfte ten opzichte van de natuurlijke sterfte van de betreffende vogelpopulaties, zodat met zekerheid geen verslechtering van de staat van instandhouding optreedt van 122 van de vogelsoorten waar de aanvraag betrekking op heeft.

Kleine mantelmeeuw en Zilvermeeuw

Voor de twee geplande windturbines bij Brielle wordt jaarlijks meer dan incidentele sterfte onder lokale vogels voorzien onder kleine mantelmeeuw en zilvermeeuw. Voor de kleine mantelmeeuw en zilvermeeuw overschrijdt de cumulatieve sterfte reeds de 1%-mortaliteitsnorm van de Deltapopulatie. Vanwege dit gegeven is voor deze soorten een cumulatietoets gedaan, zie hiervoor paragraaf 12.2.2 van de Natuurtoets. Het cumulatief aantal slachtoffers is geschat door het aantal verwachte slachtoffers van initiatieven binnen het Deltagebied op te tellen. In 2020 is vanwege voorgaande conclusies nader onderzoek uitgevoerd met behulp van een populatiemodel naar de cumulatieve effecten op de Deltapopulatie van beide meeuwensoorten (Engels et al. 2020). Voor beide meeuwensoorten wordt in dit onderzoek geconcludeerd dat de voorspelde cumulatieve sterfte in windparken in de Delta niet leidt tot een wezenlijk effect op de populatietrend in de komende 30 jaar. De kans op een afname van 10% van de populatie binnen 30 jaar is namelijk zonder de bijdrage van de beschouwde windparken in cumulatie al relatief hoog. De relatieve invloed van de windparken op deze negatieve populatieontwikkeling is beperkt. Uit het onderzoek blijkt dat sprake blijft van een levensvatbare populatie van deze soorten in de Delta. De geringe bijdrage van jaarlijks minder dan één slachtoffer onder kleine mantelmeeuw respectievelijk twee slachtoffers onder zilvermeeuwen heeft geen invloed op deze conclusie. Uit het voorgaande concluderen wij dat de geplande windturbines op zichzelf niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de kleine mantelmeeuw en zilvermeeuw.

Exploitatiefase vleermuizen

Voor het bepalen van het aantal aanvaringslachtoffers onder vleermuizen is gebruik gemaakt van bestaande kennis over aanvaringslachtoffers onder vleermuizen bij windparken en gegevens over het lokaal voorkomen van vleermuizen. Hiertoe heeft in 2021 vleermuisonderzoek plaatsgevonden. Dit onderzoek bestond uit twee delen: transectonderzoek en metingen vanaf een vaste locatie. Voor het transectonderzoek hebben er vier bezoeken in de periode van 10 juni tot en met 21 september 2021 plaatsgevonden, conform het Vleermuisprotocol 2021 van het Netwerk Groene Bureaus. Hierbij werd een vaste route afgelegd met een batlogger type M, waarbij vleermuisactiviteit vastgelegd werd. Het aantal opnames geeft een mate van activiteit van vleermuizen weer. Hiermee wordt volgens een gestandaardiseerde manier activiteit bepaald wat vergeleken kan worden met andere locaties. Voor metingen vanaf vaste locatie is gebruik gemaakt van een Audiomoth, die op een vaste locatie in het westelijk deel van het plangebied aan een kleine paal opgehangen was. De Audiomoth is ingezet in de periode van 20 augustus en 17 september 2021 tussen zonsondergang en zonsopkomst. Het doel van dit onderdeel van het onderzoek was om aanvullende informatie te verzamelen over eventuele migratie van vleermuizen over het

plangebied. Door technische gebreken heeft dit echter slechts tussen 20 en 30 augustus 2021 en van 13 en 21 september 2021 plaatsgevonden. Gezien het feit dat er toch zeventien dagen data verzameld is, waarbij er aan het begin en aan het einde van de onderzoeksperiode verzameld is, achten wij dit onderzoek voor deze situatie afdoende. Met de onderzoeksinspanning zijn zowel het lokaal voorkomen als mogelijke migratieroutes van vleermuissoorten in kaart gebracht.

Op basis van resultaten van slachtofferonderzoeken in bestaande windparken is voor de twee geplande windturbines bij Brielle een inschatting gemaakt van het aantal aanvaringslachtoffers onder vleermuizen. Omdat de mate van activiteit van vleermuizen rondom de twee turbines verschilt, door de aan- of afwezigheid van landschapselementen zoals bomenrijen, verschilt ook het verwachte aantal aanvaringslachtoffers per turbine. Voor de windturbine in het westelijke deel van plangebied (WT1) wordt één aanvaringslachtoffer per jaar onder vleermuizen verwacht. Deze turbine ligt in open agrarisch gebied. Voor windturbines in dit soort landschappen in Noordwest-Europa wordt het aantal slachtoffers per windturbine per jaar op 0-1 exemplaren geschat (Rydell *et al.* 2010). Voor de windturbine in het oostelijke deel van plangebied (WT2) worden twee tot vijf aanvaringslachtoffers per jaar onder vleermuizen verwacht. Deze turbine komt op minder dan 100 meter van bosschages en jonge bomen te staan die onderdeel vormen van het recreatieterrein ten noorden. Ook staat deze windturbine straks dicht bij de bermsloot van de N57 welke de westelijke begrenzing van het perceel vormt. Tijdens het veldonderzoek zijn langs deze perceelranden enkele foeragerende gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuizen waargenomen. De directe omgeving van deze geplande windturbine is te beschouwen als halfopen landschap. Het aantal aanvaringslachtoffers per windturbine bedraagt in half open agrarisch gebied doorgaans twee tot vijf exemplaren per jaar.

De soortensamenstelling van de slachtoffers is niet gelijk aan de vanaf de grond geregistreerde opnames. Vleermuissoorten verschillen namelijk in de geluidsterkte en de frequentie die ze gebruiken. Dit heeft gevolgen voor de maximale afstand waarop de soorten nog te detecteren zijn. Om hiervoor te corrigeren is gebruik gemaakt van de maximale detectieafstanden van Barataud (2015). Op basis van de gecorrigeerde soortensamenstelling is voor de windturbines het aantal slachtoffers per soort berekend. Het gemiddelde aantal slachtoffers onder alle vleermuissoorten is bepaald op zes aanvaringslachtoffers per jaar voor de twee turbines. (Voor WT2 wordt ervan uitgegaan dat er twee tot vijf slachtoffers per jaar vallen. Hiervan worden maximaal één gewone dwergvleermuis en vier ruige dwergvleermuis aanvaringslachtoffer. Voor WT1 wordt er gemiddeld één aanvaringslachtoffer per jaar wordt verwacht als gemiddelde som van een verwachte 0,3 exemplaar gewone dwergvleermuis en een verwacht 0,7 exemplaar ruige dwergvleermuis. Oftewel, in drie jaar tijd wordt verwacht dat er twee ruige dwergvleermuizen en één gewone dwergvleermuis slachtoffer worden.) Aanvaringslachtoffers onder de rosse vleermuis en de laatvlieger zijn uiterst incidenteel en bepaald op ruim minder dan één per jaar per soort voor beide turbines. Effecten op de staat van instandhouding van de rosse vleermuis en de laatvlieger zijn op voorhand uit te sluiten aangezien deze soorten uiterst incidenteel aanvaringslachtoffer worden.

Voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis, is voor het bepalen van het effect van het aantal aanvaringslachtoffers op de Svl gebruik gemaakt van de 1%-mortaliteitsnorm zoals deze ook voor vogels is toegepast (zie voorgaand). Deze norm is door de Afdeling ook voor vleermuizen geaccepteerd (vgl. ABRvS 29 april 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1160). Lokale populaties zijn bepaald door uit te gaan van het European Topic Centre on Biological Diversity (Zoogdiervereniging, VZZ 2007) die vervolgens zijn vertaald in een (mogelijk) aantal dieren dat zich in een cirkel met een zekere afstand van het projectgebied bevindt, de zogenaamde 'catchment area', wat bestaat uit landoppervlakte. Voor de catchment area is uitgegaan van 2/3 landoppervlakte. Voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis is uitgegaan van een gebied met een straal van 30 kilometer voor de lokale populatie. In onderstaande tabellen is het overzicht weergegeven van het te verwachten aantal jaarlijkse aanvaringslachtoffers, de omvang van de lokale populatie en de 1%-mortaliteitsnorm. Dit betreffen de aantallen zonder de toepassing van de stilstandvoorziening voor vleermuizen.

Tabel 2. Aantal aanvaringslachtoffers gewone dwergvleermuis, de 'catchment area (landoppervlakte)', de lokale populatie (gemiddelde dichtheid van 9 vleermuizen/km²) en de 1%-mortaliteitsnorm

Beschrijving	Aantal
Catchment area (km ²)	1.895
Aantal gewone dwergvleermuizen	17.053
Jaarlijkse natuurlijke sterfte (33%)	3.400
1%-mortaliteitsnorm	34
Aantal aanvaringslachtoffers	1-2

Tabel 3. Aantal aanvaringslachtoffers ruige dwergvleermuis, de catchment area, de lokale populatie (gemiddelde dichtheid van 3 vleermuizen/km²) en 1%-mortaliteitsnorm

Beschrijving	Aantal
Catchment area (km ²)	1.895
Aantal ruige dwergvleermuizen	5.685
Jaarlijkse natuurlijke sterfte (44%)	190
1%-mortaliteitsnorm	19
Aantal aanvaringslachtoffers	5

Ondanks het feit dat het aantal aanvaringslachtoffers van beide soorten ruim onder de 1%-mortaliteitsnorm ligt, wordt een stilstandvoorziening voor vleermuizen toegepast. Dit is mede gedaan, omdat er binnen deze straal van 30 kilometer een groot aantal windturbines aanwezig zijn, daarnaast zal nog een groot aantal turbines gerealiseerd worden in de nabije toekomst. Met een stilstandvoorziening kunnen aanvaringslachtoffers tot wel 80% gereduceerd worden (Lagrange et al. 2013). De stilstandvoorziening staat uitgewerkt onder het kopje 'Maatregelen', waarmee cumulatieve effecten op beide soorten worden voorkomen. Effecten op de gunstige staat van instandhouding van zowel de gewone dwergvleermuis als de ruige dwergvleermuis zijn daarmee voldoende uitgesloten.

Belangenonderbouwing

De volgende wettelijke belangen als bedoeld in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b en artikel 3.8, vijfde lid, aanhef onder b, van de Wnb zijn ten grondslag gelegd aan de aanvraag:

Vogels

- in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora of fauna.

Vleermuizen

- ter bescherming van flora of fauna;
- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

In de aanvraag wordt onderbouwd dat het project bijdraagt aan de hiervoor genoemde wettelijke belangen. Het beperken van klimaatverandering, het verminderen van de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen en daarmee het vergroten van de elektriciteitsvoorzieningszekerheid en het reduceren van de uitstoot van luchtverontreinigende emissies zijn de belangrijkste doelen van dit project. Met deze doelen worden de eerder benoemde belangen gediend. De motivering kan als volgt worden samengevat:

Beperken klimaatverandering

De uitstoot van broeikasgassen die onder meer vrijkomen bij de productie van energie uit fossiele brandstoffen, draagt bij aan klimaatverandering welke een belangrijke, en overwegend negatieve, invloed heeft op de openbare veiligheid, flora en fauna, volksgezondheid en economie. Op internationaal, Europees, nationaal en lokaal niveau wordt ingezet op het beperken van de uitstoot van broeikasgassen. Op grond van de Europese richtlijn voor Hernieuwbare Energie geldt voor Nederland een taakstelling van 32% duurzame energie in 2030⁶. In de Klimaatwet is voor Nederland het streven vastgelegd om in 2030 en 2050 de emissies van broeikasgassen te reduceren tot 49% ten opzichte van 1990 en een volledige CO₂-neutrale elektriciteitsproductie in 2050⁷. Dit vereist het vervangen van de huidige opwekking van energie uit fossiele energiebronnen. Het project levert hier een bijdrage aan. Zie ook de overwegingen onder 'Geen andere bevredigende oplossing'.

Klimaatverandering is van overwegend negatieve invloed op de volksgezondheid, in de vorm van het frequenter optreden van weersextremen, de toename van het risico op overstromingen respectievelijk langere droogteperiodes hetgeen weer bijdraagt aan de grotere aanwezigheid van infectieziekten en het plaatsvinden van extreme hitte (hittegolven) en koude periodes. Klimaatverandering beïnvloedt ook het watersysteem met diverse bedreigingen voor de openbare veiligheid. Aangezien een groot gedeelte van Nederland gevoelig is voor overstromingen vanuit zee of rivieren, leiden de met klimaatverandering gepaard gaande zeespiegelstijging en de verandering in piekafvoeren tot verhoogde risico's op overstromingen en daarmee tot een grotere risico's voor de openbare veiligheid, maar risico's voor gewassen, flora en fauna. Wanneer overstroming of grootschalige droogte plaats vinden zorgt dit tevens voor grote economische schade, mede in verband met de toenemende druk op het beschikbare zoetwater.

Het beperken van klimaatverandering dient aldus de hiervoor genoemde belangen.

Verminderen van afhankelijkheid van fossiele brandstoffen en vergroten van elektriciteitsvoorzieningszekerheid

Het realiseren van duurzame energie en het verminderen van de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen is ook in het belang van de energievoorzieningszekerheid en met name van belang voor de openbare veiligheid en economie. Een stabiele elektriciteitsvoorziening is van belang vanwege de rol die het speelt in het functioneren van allerlei maatschappelijke voorzieningen en instellingen. De huidige energieopwekking bestaat voor een groot deel uit energie opgewerkt uit fossiele brandstoffen. Dit zijn eindige bronnen, en het overgaan naar duurzame energiebronnen is dan ook van groot openbaar belang en cruciaal voor energievoorzieningszekerheid van Nederland. Met de realisatie van dit project wordt een bijdrage geleverd aan deze overgang en dus aan de energievoorzieningszekerheid, waarmee de hiervoor genoemde belangen gediend worden.

Reduceren van uitstoot van luchtverontreinigende emissies

Bij verbranding van fossiele brandstoffen komen veel luchtverontreinigende emissies vrij. Deze emissies zijn negatief voor de volksgezondheid en grotendeels negatief voor de flora en fauna. Het reduceren van de uitstoot van luchtverontreinigende emissies zorgt voor een betere luchtkwaliteit. Daardoor hebben mensen minder vaak astma, longaandoeningen en hart- en vaatziekten. Het reduceren van luchtverontreinigende emissies is in het belang van de volksgezondheid.

Conclusie

Gelet op het voorgaande zijn de hiervoor genoemde wettelijke belangen voldoende onderbouwd om de negatieve effecten op de betrokken soorten, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

⁶ <https://europadecentraal.nl/onderwerp/klimaat-en-milieu/energie/hernieuwbare-energie/>.

⁷ Artikel 2, tweede lid, van de Klimaatwet.

Geen andere bevredigende oplossing

Om aan de verschillende taakstellingen te kunnen voldoen is het van belang dat hernieuwbare energiebronnen gerealiseerd worden. Hieronder zal het alternatief van een ander vorm van energiewinnen worden besproken alsook een alternatieve locatie voor de beoogde turbines.

Volgens het Rijksbeleid zijn de belangrijkste vormen van hernieuwbare energie in Nederland windturbines op land en zee en zonne-energie (zonnepanelen op daken en in zonneparken)⁸. Windenergie is vanwege het geringe ruimtebeslag in vierkante meters en het multifunctionele gebruik van de ruimte een goede optie. De Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland heeft op haar website een vergelijking gemaakt tussen wind- en zonne-energie⁹. Zij stelt dat een moderne windturbine van 5 MW ongeveer 18.000 MWh elektriciteit per jaar produceert, wat gelijk staat aan het elektriciteitsverbruik van ongeveer 6.000 woningen of de opbrengst van 15 hectare aan zonnepanelen. De twee turbines hebben een vermogen van 15 MW (bovengrens). Dit levert per jaar ongeveer 54.000 MWh op wat dus gelijk staat aan 18.000 woningen, of 45 hectare aan zonnepanelen. Dit komt overeen met het oppervlak van circa 67 voetbalvelden. Uit het oogpunt van ruimtegebruik valt windenergie dus gunstiger uit dan zonne-energie.

Het plaatsen van windturbines in Nederland leidt helaas op alle locaties tot het doden en/of verwonden van diersoorten gezien het brede voorkomen van deze soorten. Het is daarom een lastige afweging van alternatieve locaties, waarvoor ook andere wettelijke kaders bepalend zijn dan enkel dat van de Wet natuurbescherming. Het is daarbij van belang dat alle geschikte locaties voor windenergie optimaal worden benut, om te voldoen aan de opgave die voortvloeit uit de energietransitie. Daarom zijn in de Omgevingsverordening Zuid-Holland de gebieden aangewezen waar windenergie bestemd kan worden. De Ondernemingspolder waarbinnen Windproject Brielse Brug wordt gerealiseerd is hierin aangewezen als geschikt gebied voor de ontwikkeling van windenergie¹⁰. Hiermee is een nadere uitwerking gegeven aan de geformuleerde uitgangspunten in de Omgevingsvisie Zuid-Holland tot stimulering van duurzame energiebronnen, waaronder windenergie.

Gezien het voorgaande, is voldoende onderbouwd dat er geen andere bevredigende oplossingen aanwezig zijn.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb worden verleend.

---

⁸ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/duurzame-energie/meer-duurzame-energie-in-de-toekomst>

⁹ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/windenergie-op-land/subsidies-en-financiering#elektriciteitsopbrengst>

¹⁰ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/omgevingsbeleid/zuid-hollandse-omgevingsverordening/>